

**DINAMICA MORBIDITĂȚII POPULAȚIEI REPUBLICII MOLDOVA
PRIN MALFORMAȚII CONGENITALE ALE APARATULUI CIRCULATOR
(Studiu descriptiv retrospectiv)**

**Oleg Repin¹ – dr. șt. med.,
Vasile Corcea¹ – dr. șt. med., conf. cerc.,
Galina Buta² – dr. șt. med., conf. univ.,
Zina Cobâleanu¹ – dr. șt. med.,
Oxana Malîga – dr. șt. med., conf. univ.,
Iurie Guzgan¹ – dr. șt. med., conf. cerc.,**

¹IMSP Spitalul Clinic Republican,

²USMF „Nicolae Testemițanu”

tel.069618706, olegrepin@yahoo.com

Rezumat

În baza datelor statistice ale CNSP a fost studiată incidența și prevalența anomaliilor congenitale ale sistemului circulator în populația Republicii Moldova. S-a demonstrat, că incidența poartă un caracter oscilatoriu, pe când prevalența denotă tendințe spre stabilizare în timp.

Cuvinte-cheie: anomalii congenitale, sistemul circulator, R.Moldova

Summary. The dynamics of the morbidity of population from Republic of Moldova through the congenital malformations of the circulatory system

Based on the statistical data presented by the NCPH, the incidence and prevalence of congenital anomalies in the

circulatory system among the population of the Republic of Moldova was studied. It is established that the incidence of morbidity is of an oscillating nature, but with an, practically, stabilizing trend of prevalence.

Key words: congenital malformations, circulatory sistem, Republic of Moldova

Резюме. Динамика заболеваемости населения Республики Молдова врожденными пороками сердечно-сосудистой системы

На основе статистических данных представленных НПЦОЗ изучена заболеваемость и распространенность врожденных аномалий системы кровообращения среди населения Республики Молдова. Установлено, что заболеваемость имеет колеблющийся характер, но с тенденцией к стабилизации распространенности.

Ключевые слова: врожденные пороки, сердечно-сосудистая система, Республика Молдова

Introducere

Statisticile, privind bolile cardiovasculare, sunt de o importanță deosebită în măsura în care aceste boli sunt principala cauză de deces în cadrul UE. Bolile cardiovasculare continuă să atingă viețile a milioane de europeni în fiecare zi și rămân cea mai frecventă cauză de deces la nivel mondial: în anul 2013 – 17,3 milioane de decese, constituind 31,5% din totalul deceselor și 45% din decesele bolilor neinfecțioase, mai mult de două ori cea cauzată de cancer, precum și mai mult decât toate tulburările transmisibile, materne, neonatale și nutriționale combinate [4,5,8].

Atât bolile de inimă cât și accidentele vasculare cerebrale, au contribuit la creșterea numărului de persoane care se confruntă cu handicap, a redus calitatea vieții [6,7].

Printre principalele cauze de deces ale populației R. Moldova se evidențiază și malformațiile congenitale ale aparatului circulator [2,3].

Scopul studiului este estimarea dinamicii morbidității prin malformații congenitale ale sistemului circulator în populația Republicii Moldova.

Material și metode

În cadrul studiului retrospectiv au fost analizate datele statistice pentru anii 2004-2015, prezentate de Centrul Național de Management în Sănătate [1]. Cercetarea include studierea morbidității (incidența și prevalența) populației Republicii Moldova prin malformații congenitale ale sistemului circulator. Datele primare au fost analizate: medii pe țară, la nivel de

municipii și raioane, cât și după contingentul de vârstă - copii, adulți. Prelucrarea statistică a materialelor primare s-a efectuat cu ajutorul pachetului programelor aplicative Microsoft Excel.

Rezultate

Datele statistice de care dispunem denotă că rata incidenței malformațiilor congenitale ale sistemului circulator în mediu pe țară manifestă un caracter practic oscilant cu o perioadă de trei ani și tendință de creștere până în anul 2012. Astfel, în primii trei ani de cercetare rata incidenței are tendință de descreștere lentă: 2,2‰ (2004), 2,1‰ (2005) și 1,9‰ (2006). A urmat o perioadă de trei ani (2007-2009) de stabilitate la nivelul ratei de 2,0‰. Următorii trei ani rata crește dinamic: 2,4‰ (2010), 2,5‰ (2011) și 2,9‰ (2012). În anii 2013 și 2014 ratele iarăși scad treptat la 2,2‰ și 2,1‰ respectiv. O mică creștere urmează în anul 2015 (2,3‰) (fig. 1).

Analizând evoluția ratei incidenței în dependență de mediul de reședință, constatăm, că la nivel de municipii, în primii șase ani de studiu (2004-2009), rata este mai joasă de cât media pe țară și cu o tendință lentă de creștere: 1,5‰ (2005), 1,6‰ (2006), 1,7‰ (2007), 1,9‰ (2008). După o mică scădere până la 1,7‰ în 2009, valorile ratei incidenței cresc atingând în anul 2010 valori mai înalte decât media pe țară (2,8‰), urmată de o scădere nepronunțată a nivelului până la 2,7‰ în 2011. Maximul valorii ratei (3,5‰) se înregistrează în anul 2012. În perioada următoare indicatorii scad la 3,2‰ (2013),

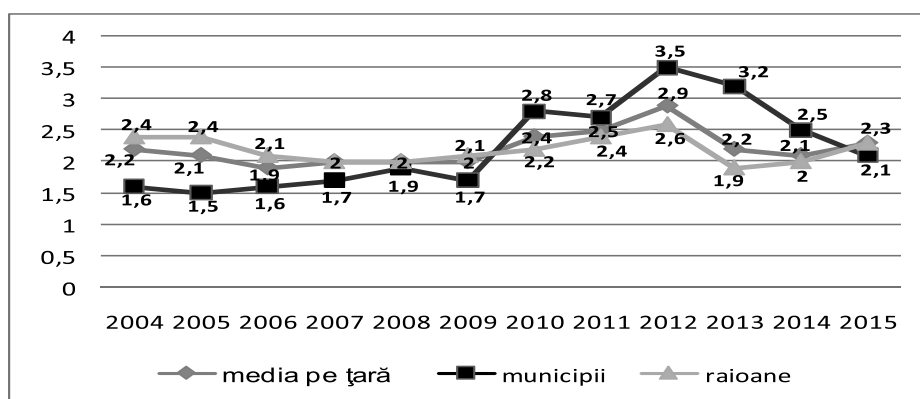

Fig. 1. Evoluția ratei incidenței malformațiilor congenitale ale aparatului circulator în populația Republicii Moldova, 2004-2015 (în dependență de mediul de reședință)

2,5‰ (2014). În anul 2015 rata incidenței scade la nivelul de 2,1‰, fiind mai joasă față de media pe țară. Astfel, incidența malformațiilor congenitale ale sistemului circulator, cu toate că în prima perioadă este mai joasă față de media pe țară, are o tendință de creștere până la sfârșitul anului 2012.

În primii șase ani ai studiului rata incidenței la nivel de raioane înregistrează valori mai înalte față de media pe țară, cu tendință de scădere dinamică a valorilor de la 2,4‰ în 2004 și 2005 la 2,0‰ și o stabilizare pe o perioadă de trei ani. În următorii cinci ani valorile sunt mai joase față de media pe țară, dar înregistrându-se o tendință de creștere a valorilor: 2,2‰ (2010), 2,4‰ (2011), 2,6‰ (2012). Dacă în anul 2013 valorile scad spectaculos până la 1,9‰, atunci în anul 2014 valorile cresc puțin (2,0‰), iar în anul 2015 ating valoarea de 2,3‰, fiind la nivelul mediu pe țară.

Analiza pe grupe de vârstă (fig. 2) denotă că rata incidenței prin malformații congenitale ale aparatului circulator în grupa de vârstă copii înregistrează valori mult mai înalte față de media pe țară. În perioada anilor 2004-2009 valorile cresc lent de la 7,1‰ la 7,7‰. Următorii trei ani sunt marcați printr-o creș-

tere la 9,8‰ (2010), 10,4‰ (2011), și 12,5‰ (2012) apogeul. Următorii trei ani evoluția practic se stabilizează: 10,0‰, 9,8‰ și 10,2‰ respectiv pentru anii 2013, 2014 și 2015.

Analizând valorile ratei incidenței prin malformații congenitale ale aparatului circulator în această grupă de vârstă, în dependență de mediul de reședință (fig. 3), constatăm, că la nivel de municipii, ca și pe țară valorile sunt mai înalte. Dacă în primii șase ani valorile au fost puțin mai înalte față de media pe țară pentru acest contingent cu tendință de creștere lentă și a variat între 6,8‰ (2005) și 9,3‰ (2008), urmate de o diminuare de până la 8,8‰ (2009). Atunci în anul 2010 valorile cresc spectaculos până la 15,0‰, urmată de o neînsemnată diminuare (14,9‰ - 2011). În anul 2012 valorile cresc spectaculos atingând nivelul de 19,8‰ - apogeul perioadei de studiu. În următorii ani valorile scad spectaculos: 17,7‰ (2013), 14,6‰ (2014), 11,8‰ (2015).

Dacă la nivel de raioane în primii șase ani (2004-2009), curba practic coincide cu media pe țară, atunci în următorii trei ani (2010-2012) valorile cresc (8,4‰, 9,2‰ și 10,5‰). În anul 2013 valorile scad până la 7,8‰, urmate de o creștere până la

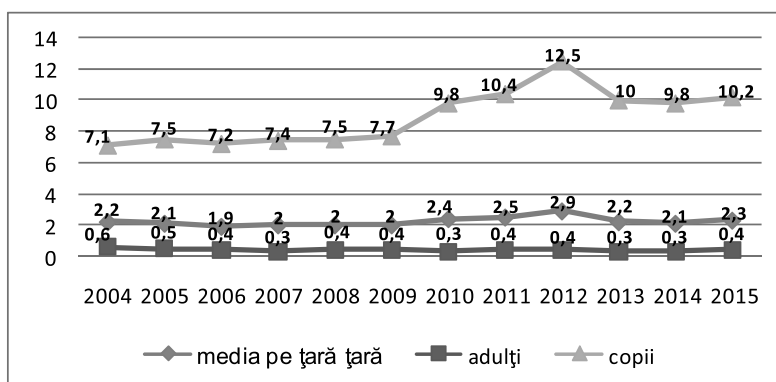

Fig. 2. Evoluția ratei incidenței malformațiilor congenitale ale aparatului circulator în populația Republicii Moldova, 2004-2015 în dependență de contingentul de vârstă

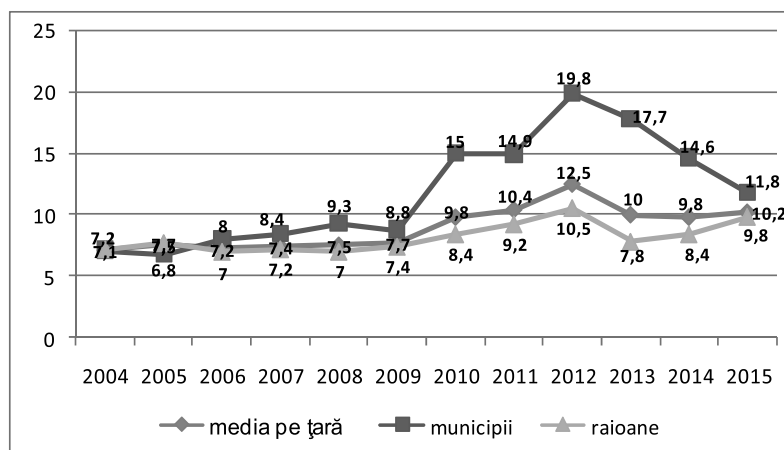

Fig. 3. Evoluția ratei incidenței malformațiilor congenitale ale aparatului circulator în populația Republicii Moldova sub 18 ani în dependență de mediul de reședință

8,4‰ (2014) și 9,8‰ (2015). Cu toate acestea, privind contingentul copii, variațiile valorilor la nivel de raioane sunt mai joase față de media pe țară.

În grupa de vârstă **adulți** valorile înregistrate sunt puțin mai joase față de media pe țară, variind între 0,3‰ și 0,6‰. Practic, cel mai des s-au înregistrat valorile 0,3 și 0,4‰ (fig. 2).

Dacă analizăm evoluția ratei incidenței la adulți după mediul de reședință constatăm că rata incidenței la nivel de municipii este mai joasă față de media pe țară la această categorie de vârstă, variind între 0,1‰ în 2007 (cel mai scăzut nivel) și 0,3‰ (fig. 4).

Rata incidenței la nivel de raioane este mai înaltă față de media pe țară. Dacă în primii patru ani de studiu valorile incidenței scad de la 0,7‰ în 2004 la 0,4‰ în anul 2007, atunci după o mică creștere cu 0,1‰ în anul 2008, indicatorul se stabilizează la valorile 0,4‰ (2009-2011). În anul 2013 valorile atât pe țară, cât și la nivel de municipii și raioane sunt aceleași (0,3‰).

Analiza evoluției în timp a prevalenței malformațiilor congenitale ale sistemului circulator (fig. 5) în mediu pe țară denotă practic o stabilizare a indicatorului (13,1‰-13,4‰). Începând cu anul 2010 creșterea este mai semnificativă (14,7‰-16,2‰).

La nivel de municipii rata prevalenței este mai

joasă față de media pe țară și variază între 9,3‰ (2009) și 15,1‰ (2013). La nivel de raioane indicatorul este mai înalt față de media pe țară variind între 14,1‰ (2007) și 17,2‰ (2015).

Analizând cum se comportă acest indicator la copii, constatăm că rata prevalenței este net superioară mediei pe țară. Dacă în anii în anii 2004-2009 valorile au o tendință lentă de creștere variind puțin între 38,2‰ (2005) și 40,2‰ (2008), atunci începând cu anul 2009 valorile prevalenței cresc de la 41,3‰ (2009) la 48,7‰ (2010), 52,0‰ (2011), 57,4‰ (2012). Valorile ating apogeul de 58,9‰ în anul 2013. Scade puțin la 57,4‰ (2014) apoi crește la 58,9‰ (l 2015) (fig. 6).

Din fig. 7 se vede că curbele prevalenței în anii 2004-2010 practic se suprapun. Începând cu anul 2011 valorile indicatorului la nivel de municipii cresc de la 48,7‰ la 57,1‰ (2012) 67,4‰ (2012). În anul 2013 valorile indicatorului ating apogeul de 72,3‰ apoi scad la 66,8‰ în 2014 și 62,6‰ - în 2015. La nivel de raioane valorile indicatorului sunt puțin mai joase față de media pe țară și scad de la 48,7‰ în 2010 la 50,6‰ - în 2011. În anul 2012 se înregistrează 54,7‰, apoi în anul 2013 – 55,1‰, 2014 – 54,7, iar în anul 2015 – 57,8‰.

La adulți indicatorii prevalenței s-au încadrat în limitele 5,3‰ (2009) și 5,9‰ (2015).

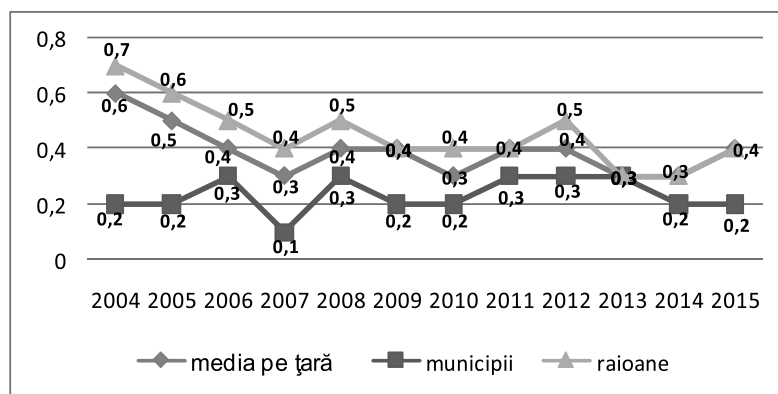

Fig. 4. Evoluția ratei incidenței malformațiilor congenitale ale aparatului circulator în populația Republicii Moldova peste 18 ani în dependență de mediul de reședință

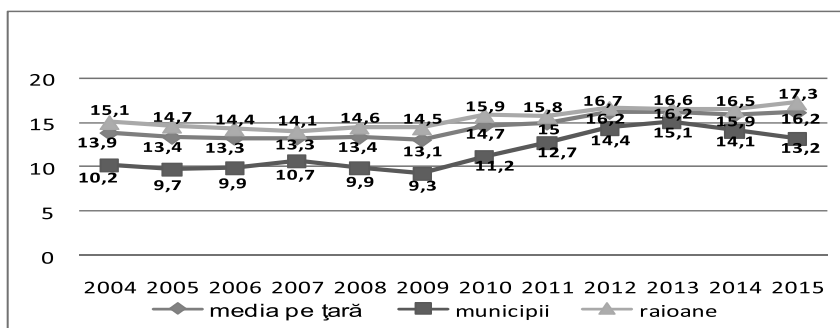

Fig. 5. Evoluția ratei prevalenței malformațiilor congenitale ale aparatului circulator în populația Republicii Moldova în dependență de mediul de reședință

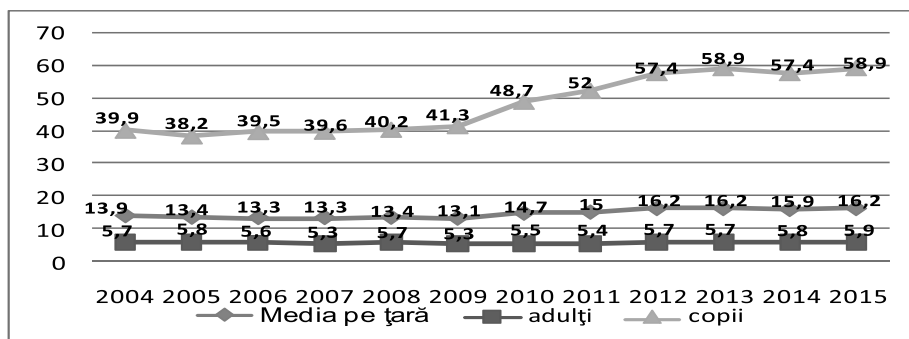

Fig. 6. Evoluția ratei prevalenței malformațiilor congenitale ale aparatului circulator în populația Republicii Moldova în dependență de contingentul de vârstă

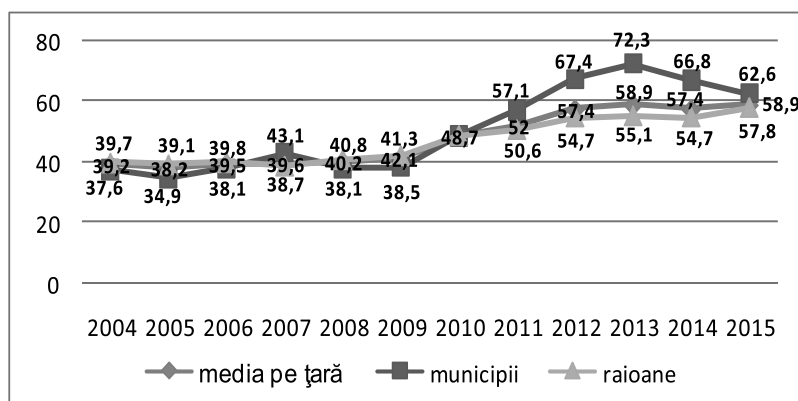

Fig. 7. Evoluția ratei prevalenței malformațiilor congenitale ale aparatului circulator în populația sub 18 ani din Republica Moldova în dependență de mediul de reședință

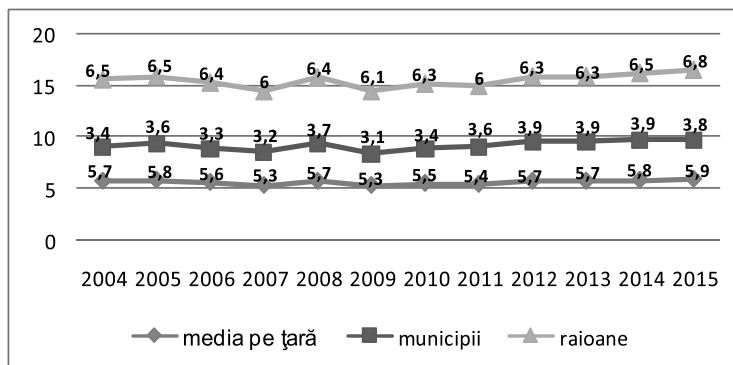

Fig. 8. Evoluția ratei prevalenței malformațiilor congenitale ale aparatului circulator în populația adultă în Republica Moldova în dependență de mediul de reședință

Indicatorii prevalenței la acest contingent de vârstă la nivel de municipii sunt mai înalți față de media pe țară, variind între 3,2‰ în anul 2007 și 3,9‰ în 2012, 2013 și 2014 (fig. 8).

Concluzii

1. S-a constatat că rata incidenței malformațiilor congenitale ale sistemului circulator în mediu pe țară manifestă un caracter practic oscilant cu o perioadă de trei ani și tendință de creștere.

2. Rata incidenței în grupa de vârstă copii înregistrează valori mult mai înalte decât media pe țară.

3. În grupa de vârstă adulți valorile înregistrate ale malformațiilor congenitale ale sistemului circulator sunt mult mai joase față de indicatorii la copii.

4. Evoluția în timp a prevalenței în mediu pe țară denotă practic o stabilizare a indicatorului pe toată perioada de studiu.

5. Rata prevalenței la copii este net superioară celei de la maturi.

6. Pentru depistarea factorilor care influențează aceste fenomene persistă necesitatea petrecerii de studii cauzale.

Bibliografie

1. Anuar statistic medical, 2004-2015. <http://www.cnms.md/ro/rapoarte/anuar-statistic-medical>
2. Ețco, C.; Buta, G.; Corcea, V.; Borș, P.; Cobăleanu Z.; Guzman, Iu. *Evoluția morbidității populației Republicii Moldova prin malformații congenitale*, Sănătate Publică,

Economie și Management în Medicină. 2016, nr. 1 (65), p. 16-19.

3. Ețco, C.; Buta, G.; Corcea, V.; Cobâleanu Z.; Guzman, Iu.. *Evoluția mortalității populației Republicii Moldova prin malformații congenitale*, Sănătate Publică, Economie și Management în Medicină, Chișinău. 2016, nr. 2 (66), p. 221-225.

4. Townsend N., Wilson L., Bhatnagar P., Wickramasinghe K., Rayner M., Nichols M., *Cardiovascular disease in Europe: epidemiological update 2016*, Eur Heart J, 2016; 37 (42), p. 3232-3245.

5. Mitchell SC, Korones SB, Berendes HW. *Congenital heart disease in 56,109 births. Incidence and natural history*, Circulation, 1971; 43(3), p.323-32.

6. Sever LE. *Congenital malformations related to occupational reproductive hazards [review]*, Occup Med, 1994; 9: p.471-94.

7. Gadow EC, Otaflo, Lippold SE. *Congenital malformations*. Curr Opin Obstet Gynecol, 1996;8, p.412-16.

8. EUROCAT Working Group. *EUROCAT Report. 8. Surveillance of congenital anomalies in Europe 1980–1999*, Belfast, UK; Universty of Ulster; 2002. 234p.